

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2004 vp

Hallituksen esitys Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 10.2 artiklan muuttamisesta annetun valtion- ja hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston päätöksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä helmikuuta 2004 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 10.2 artiklan muuttamisesta annetun valtion- ja hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston päätöksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä (HE 9/2004 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 6/2004 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Seppo Tanninen, valtiovarainministeriö
- yksikön päällikkö Kjell Peter Söderlund, Suomen Pankki.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallitus esittää, että eduskunta hyväksyisi Euroopan keskuspankin (EKP) perussäännön muuttamista koskevan EU:n neuvoston päätöksen sekä sitä koskevan lain. Päätöksellä luodaan Euroopan keskuspankin neuvostoon kansallis-

ten keskuspankkien pääjohtajien äänioikeuksien vuorottelujärjestelmä. Vuorottelujärjestelmä otetaan käyttöön asteittain euroalueen laajentuessa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että valtion- ja hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston päätös ja laki sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta hyväksytään.

Äänioikeuksien vuorottelujärjestelmän tavoitteena on turvata EKP:n neuvoston päätöksenteon tehokkuus laajentuvassa euroalueessa.

Äänioikeuksien vuorottelujärjestelmässä johdokunnan kuusi jäsentä säilyttävät pysyvän äänioikeutensa. Kansallisten keskuspankkien pääjohtajille jaetaan jäljelle jäävät 15 äänioikeutta, joita kierrätetään ennalta määritettyjen sääntöjen mukaisesti. Vuorottelujärjestelmä otetaan käyttöön, kun euroalueeseen osallistuu enemmän kuin 15 maata. Muutos merkitsee, että Suomen Pankin pääjohtajalla ei ole aina äänioikeutta kaikissa asioissa EKP:n neuvostossa, kuten tällä hetkellä.

Jäsenvaltiot jaetaan pääjohtajien ryhmäjaossa aluksi kahteen ja myöhemmin kolmeen ryhmään. Ryhmäjako perustuu jäsenvaltioille määritelyyn järjestykseen, joka tehdään jäsenvaltion bruttokansantuotteen sekä rahalaitosten yhteenlasketun taseen kokonaisvarojen pohjalta. Suomi sijoittuu ryhmäjaossa toiseen ryhmään. Pääjohtajilla on kunkin ryhmän sisällä äänioikeus yhtä pitkän ajan. EKP:n neuvosto päättää ryhmien sisäisistä äänioikeuden kiertojärjestelyistä. Ryhmien sisäisiä kiertojärjestelyjä koskevissa päätöksissä kaikilla pääjohtajilla on äänioikeus.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että Suomen tulee olla aktiivinen asianomaisissa toimivaltaisissa päätöksentekokelemissä Suomen ja muiden pienten maiden etujen ajaja vaikutusvallan säilyttämiseksi, jos havaitaan vastaisuudessa olevan tarpeita muuttaa uutta EKP:n päätöksentekojärjestelmää.

Valiokunta toteaa, että Suomi suhtautui kriittisesti EKP:n suositukseen valtion- ja hallitusten päämiesten neuvoston päätökseksi nyt käsiteltävänä olevan EKP:n ja EKP:n perussäännön 10.2 artiklan muuttamisesta.

Perustuslakivaliokunnan lausunto

Perustuslakivaliokunnan kannan mukaan eduskunnan suostumus on tarpeen ja siitä päätetään äänten enemmistöllä. Lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan valtion- ja hallitusten päämiesten neuvoston päätös EKP:n neuvoston jäsenten äänioikeuksien vuorottelujärjestelmästä ei vaikuta jäsenvaltion ja unionin väliseen toimivallanjakoon. Kysymys on EKP:n neuvoston päätöksentekojärjestelmän kehittämisestä laajenevan euroalueen oloja varten. Valiokunta toteaa myös, että päätöksentekojärjestelmän tällaista muuttamista voidaan pitää unionin sisäisen toiminnan tavanomaisena kehittämisenä institutionaalisella tasolla. Lisäksi valiokunta selostaa EKP:n päätöksentekokeleimen jäsenen riippumattomuutta yhteisön instituutioista, jäsenvaltioiden hallituksista taikka muistakaan tahoista.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Brysselissä 21 päivänä maaliskuuta 2003 Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 10.2 artiklan muuttamisesta annetun valtion- ja hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoontuvan neuvoston päätöksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 24 päivänä maaliskuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Jere Lahti /kok
vpj.	Jari Leppä /kesk (osittain)	Antti Rantakangas /kesk (osittain)
jäs.	Merikukka Forsius /vihr	Martin Saarikangas /kok
	Reijo Kallio /sd (osittain)	Sari Sarkomaa /kok (osittain)
	Esko Kiviranta /kesk	Juhani Sjöblom /kok
	Martti Korhonen /vas	vjäs. Rauno Kettunen /kesk (osittain)
	Miapetra Kumpula /sd (osittain)	Simo Rundgren /kesk (osittain)
	Seppo Lahtela /kesk	Matti Saarinen /sd (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.

